

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(1)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
บทนำ	1
สภาพปัญหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	1
ขอบเขตการศึกษา.....	3
วิธีการศึกษา.....	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	4
เค้าโครงการศึกษา.....	4
บทที่	
1 วิวัฒนาการของการคุ้มครองสิทธิเด็กในทางกฎหมายระหว่างประเทศ.....	6
ตอนที่ 1 พัฒนาการและแนวความคิดทางกฎหมายในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็ก.....	7
1.1 การคุ้มครองสิทธิเด็กภายใต้หลักกฎหมายระหว่างประเทศโดยทั่วไป ..	8
1.1.1 กฎบัตรสหประชาชาติ.....	8
1.1.2 ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน.....	9
1.1.3 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม.....	10
1.1.4 กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง.....	11
1.2 การคุ้มครองสิทธิเด็กภายใต้สนธิสัญญาเฉพาะเรื่อง.....	13
1.2.1 การรับเด็กเป็นบุตรบุญธรรม (adoption).....	13
1.2.2 การลักพาเด็ก (abduction).....	13
1.2.3 การศึกษา (education).....	13
1.2.4 การค้าเด็ก (traffic of children).....	13
1.2.5 การใช้แรงงานเด็ก (labour of children).....	14

1.3	ตราสารระหว่างประเทศที่ให้การคุ้มครองสิทธิเด็กโดยตรง.....	15
1.3.1	กฎหมายแห่งกรุงเจนีวา ค.ศ. 1924.....	15
1.3.2	กฎหมายว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1948.....	16
1.3.3	กฎหมายสากลว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1959.....	16
1.3.4	กฎหมายโลกว่าด้วยความอยู่รอด การปกป้องและ การพัฒนาเด็ก ค.ศ. 1990	17
ตอนที่ 2	เหตุผลและความจำเป็นในการจัดทำอนุสัญญาสหประชาชาติ ว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989.....	18
2.1	ปัญหาเรื่องประสิทธิภาพของตราสารทางกฎหมายที่เกี่ยวกับการ การคุ้มครองสิทธิเด็กก่อนการจัดทำอนุสัญญา.....	18
2.2	การจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กขององค์การสหประชาชาติ	20
2.2.1	ประวัติความเป็นมาของการจัดทำอนุสัญญา.....	20
2.2.2	โครงสร้างของอนุสัญญา.....	22
2.2.2.1	สาระดะ (legal core) ของอนุสัญญา.....	22
1)	คำนิยามของเด็กตามอนุสัญญา:	
มาตรา 1.....		22
1.1)	การเริ่มต้นของความเป็น เด็ก (the beginning of childhood).....	23
1.2)	การสิ้นสุดของความเป็น เด็ก (the end of childhood).....	25
2)	หลักการคุ้มครองสิทธิเด็กโดยไม่มี การแบ่งแยก: มาตรา 2.....	26
3)	หลักการยึดถือประโยชน์ที่ดีที่สุด ของเด็ก: มาตรา 3.....	27
4)	มาตรการของการทำให้เป็นผล ตามอนุสัญญา: มาตรา 4	27
5)	การเคารพในความรับผิดชอบสิทธิ และหน้าที่ของบิดามารดา ผู้ปกครอง ตามกฎหมายหรือบุคคลอื่นที่มีหน้าที่ รับผิดชอบ: มาตรา 5.....	28
6)	Saving clause: มาตรา 41.....	28

2.2.2.2 เนื้อหาของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	28
1) ส่วนที่ 1 หลักการและสิทธิ	
ที่ได้รับการคุ้มครอง.....	29
1.1) หลักทั่วไปของการ	
คุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	
ส่วนบุคคล.....	29
1.2) หลักการคุ้มครอง ร่างกาย	
ชีวิต เสรีภาพ และ	
สวัสดิภาพของเด็ก.....	29
1.3) หลักการคุ้มครองสิทธิ	
พลเมือง.....	29
1.4) หลักการคุ้มครองเด็ก	
ที่มีปัญหาความประพฤติ	29
1.5) หลักการคุ้มครองเด็ก	
ผู้ด้อยโอกาส.....	29
1.6) หลักการให้สวัสดิการ	
สังคมแก่เด็ก.....	29
2) ส่วนที่ 2 กลไกเพื่อการปฏิบัติ	
ตามอนุสัญญา.....	29
2 มูลฐานทางกฎหมายและสิทธิพื้นฐานของเด็กที่ได้รับการรับรองตามข้อบท	
อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	30
2.1 มูลฐานทางกฎหมาย (legal basis) ของสิทธิเด็ก.....	31
2.1.1 กฎหมายธรรมชาติและสิทธิธรรมชาติ (natural law	
and natural rights).....	31
2.1.1.1 ทฤษฎีและแนวความคิดเรื่องกฎหมายธรรมชาติ..	31
2.1.1.2 แนวความคิดเรื่องสิทธิธรรมชาติ.....	32
2.1.1.3 บทบัญญัติของอนุสัญญาที่มีแนวความคิดจาก	
สิทธิธรรมชาติ.....	33
2.1.1.4 แนวความคิดของนักปราชญ์ที่เกี่ยวกับเด็ก.....	34
2.1.2 หลักความเสมอภาคภายใต้กฎหมาย (equality before	
the law).....	35

2.1.3 หลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเด็ก (the best interests of the child).....	36
2.1.3.1 แนวความคิดและความเป็นมาของหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเด็ก.....	36
2.1.3.2 บทบาทและความสำคัญของหลักประโยชน์ที่ดีที่สุดของเด็กในอนุสัญญา: มาตรา 3.....	38
2.2 สิทธิพื้นฐานของเด็กที่ได้รับการรับรองตามข้อบทอนุสัญญา.....	39
2.2.1 สิทธิที่จะมีชีวิตอยู่รอด (right to survival).....	39
2.2.2 สิทธิที่จะได้รับการคุ้มครอง (right to be protected).....	40
2.2.3 สิทธิที่จะได้รับการพัฒนา (right to be developed).....	40
2.2.4 สิทธิที่จะมีส่วนร่วม (right to participate).....	40
3 กลไกระหว่างประเทศเพื่อการปฏิบัติตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	42
3.1 คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก (the Committee on the Rights of the Child): มาตรา 43.....	43
3.1.1 สมาชิกภาพของคณะกรรมการ.....	43
3.1.2 การเลือกตั้งคณะกรรมการ.....	44
3.1.2.1 วิธีการเลือกตั้ง.....	44
3.1.2.2 ผลการเลือกตั้ง.....	45
3.1.3 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ.....	45
3.1.3.1 พิจารณารายงานของรัฐภาคี.....	45
1) พิจารณารายงานเบื้องต้น (preliminary review).....	46
2) พิจารณารายงานอย่างแท้จริง (actual examination).....	47
3.1.3.2 หน้าที่ตามบทบัญญัติมาตรา 45 (b), (c), (d).....	48
3.1.3.3 เสนอรายงานการดำเนินงานต่อสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติ.....	49
3.2 บทบาทขององค์การสหประชาชาติที่คุ้มครองและส่งเสริมสิทธิเด็ก: มาตรา 45 (a).....	51
3.2.1 องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ (UNICEF).....	52
3.2.1.1 โครงสร้างของ UNICEF.....	53
3.2.1.2 อำนาจหน้าที่ของ UNICEF ตามอนุสัญญา.....	53

3.2.2 ทบวงการชำนัญพิเศษที่เกี่ยวข้องกับสิทธิเด็ก.....	55
3.2.2.1 องค์การอนามัยโลก (WHO).....	55
3.2.2.2 องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO).....	56
3.2.2.3 องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO).....	56
3.2.2.4 องค์การแรงงานระหว่างประเทศ (ILO).....	56
3.3 บทบาทของ NGOs ในการให้ความคุ้มครองสิทธิเด็ก: มาตรา 45.....	57
3.3.1 ให้การสนับสนุนและจัดทำร่างอนุสัญญา.....	58
3.3.1.1 เสนอความคิดเห็น.....	59
3.3.1.2 ร่างบทบัญญัติอนุสัญญาโดยตรง.....	59
3.3.2 มีหน้าที่ช่วยให้คณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็กทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ.....	59
4 กลไกภายในของรัฐภาคีตามข้อบทอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	62
4.1 รัฐภาคีกำหนดมาตรการเพื่อการปฏิบัติตามอนุสัญญา (implementation)...	62
4.1.1 มาตรการทางกฎหมาย.....	63
4.1.2 มาตรการทางฝ่ายบริหาร.....	65
4.2 รัฐภาคีกำหนดมาตรการการตรวจตรา (monitoring).....	66
4.3 รัฐภาคีทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการว่าด้วยสิทธิเด็ก: มาตรา 44.....	68
4.3.1 เนื้อหาของรายงาน.....	68
4.3.1.1 เนื้อหาตาม guidelines.....	68
4.3.1.2 การนำเสนอทางวาจา (oral presentation).....	69
4.3.2 ระยะเวลาการเสนอรายงาน.....	70
4.3.2.1 รายงานครั้งแรก.....	70
4.3.2.2 รายงานครั้งต่อไป.....	70
5 แนวทางปฏิบัติของประเทศไทยตามข้อบทอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	72
5.1 แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็กในประเทศไทย.....	72
5.1.1 ความคิดเกี่ยวกับสิทธิเด็กก่อนการจัดทำรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2475.....	77
5.1.2 การรับรองสิทธิเด็กในรัฐธรรมนูญ.....	73

5.2 การเข้าเป็นภาคีของประเทศไทยในอนุสัญญา.....	75
5.2.1 เหตุผลและความจำเป็นของประเทศไทยในการเข้าเป็นภาคี.....	75
5.2.2 การภาคยานุวัติ (accession).....	78
5.2.3 การตั้งข้อสงวน (reservation).....	79
5.2.3.1 คำนิยามของข้อสงวน.....	79
5.2.3.2 หลักการตั้งข้อสงวนตามกฎหมายระหว่างประเทศ.....	79
5.2.3.3 การตั้งข้อสงวนของประเทศไทย.....	80
1) การตั้งข้อสงวนในมาตรา 7.....	81
2) การตั้งข้อสงวนในมาตรา 22.....	82
3) การตั้งข้อสงวนในมาตรา 29 (c).....	83
5.2.3.4 ผลของการตั้งข้อสงวน.....	83
5.2.3.5 การถอนข้อสงวนของประเทศไทย.....	84
5.3 การปฏิบัติตามพันธกรณีของประเทศไทย.....	85
5.3.1 การเคารพและให้สิทธิตามอนุสัญญา.....	88
5.3.1.1 มาตรการทางกฎหมาย.....	89
1) กฎหมายภายในที่สอดคล้องกับข้อบท ในอนุสัญญา.....	89
2) กฎหมายภายในที่ต้องแก้ไขเพิ่มเติม.....	94
5.3.1.2 มาตรการทางฝ่ายบริหาร.....	95
1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ....	95
2) นโยบายของรัฐบาล.....	97
5.3.2 การทำรายงานเกี่ยวกับมาตรการต่าง ๆ เสนอต่อดคณะกรรมการ ว่าด้วยสิทธิเด็ก.....	98
5.3.2.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบในการทำรายงาน.....	98
5.3.2.2 เนื้อหาของรายงาน.....	99
บทสรุปและข้อเสนอแนะ	103
ภาคผนวก	
ก Declaration of Geneva (1924).....	109
ข Declaration of the Rights of the Child (1948).....	110